

Jorden

Jordtäcket på Söderåsen är mycket tunt. Det överstiger knappast fem meter och är oftast knappt en meter djupt. Nedan åsen är det dock betydligt större, speciellt där isälvsavlagringarna dominerar. De stora ravinerna har nästan inget jordtäck alls. Troligen beror det på att de varit snö- och isfyllda under istiderna. Inlandsisens omformning av landskapet har varit ganska liten. Dock gav den upphov till de stora grusfyndigheterna kring åsens norra del. Vittrat berg maldes till block, sten och grus och fördes med is och vatten till området där vi idag har norra Europas största grusfyndigheter.

Jordarten på åsen är morän. Den består till största delen av sand och lite lera vittrad från områdets berggrund och är därmed ganska näringsfattig.

Vid Norra Vram och längs norra sidan av Söderåsen från Åstorp till Ljungbyhed bildades deltan efterhand som isen drog sig tillbaka. Smältvattenströmmarna mynnade då i ett hav med ytan cirka 50-60 meter över dagens havsnivå. Isens tyngd släppte och landet höjdes efterhand. I denna period av grunda och lugna havsvikar avsattes de minsta vittrade partiklarna. De jordar som på så sätt bildades är de leror vi idag upplever fr.a. kring åsens nordvästra del och vidare ut mot Skälderviken.

Fakta

I samband med att ett område nedisas kommer stenar, block, grus, sand och även finare partiklar att transporteras på nytt. Isen själv för med sig material som vi kallar morän. Smältvattnet från isen transporterar det vi kallar isälvmaterial.

Skillnaden mellan morän och isälvmaterial är att morän är osorterat. Kantiga stenar och block ligger blandade med sand och mo.

Isälvmaterialet är således avrundat och sorterat, där de grövsta partiklarna hamnade på älvens botten eller vid dess utlopp, medan de fina som mo och ler avsattes långt ifrån älvmyningen. Grusfyndigheterna vid Bonarp och Kvidinge vittnar alltså om att en eller flera älvar haft sina utlopp alldeles i närheten